

بررسی جامعه‌شناختی تأثیر سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی زنان

(مورد مطالعه: زنان شهر تهران)

محبوبه ذره‌پرور تالی^۱، دکتر فیض‌اله نوروزی^۲، دکتر عبدالرضا ادهمی^۳

تاریخ وصول: ۱۴۰۲/۸/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵

چکیده:

شادابی به دلیل آنکه همواره با خرسندی، خوش‌بینی و امید و اعتماد همراه است، می‌تواند یک کاتالیزور، نقش تسریع‌کننده‌ای در فرایند توسعه یک جامعه داشته باشد. هدف این پژوهش بررسی اثرات سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی زنان شهر تهران است. چارچوب نظری آن، تلفیقی بوده و از دو نظریه ریسک و مدرنیته متأخر آنتونی گیدنز و نظریه مقایسه استفاده شده است. روش تحقیق کمی و از نوع توصیفی - تبیینی و از حیث زمان، مقطعی است. پژوهش به صورت پیمایشی و ابزار آن پرسشنامه بوده که با استفاده از روش نمونه‌گیری احتمالی خوشه‌ای چند مرحله‌ای، توسط حجم نمونه ۳۸۴ نفری زنان ساکن شهر تهران، بر اساس پهنه‌بندی سه‌گانه سنتی، مدرن و درحال گذار شهر تهران، تکمیل و مورد ارزیابی قرار گرفته است. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی و جهت آزمون فرضیات تحقیق از آمار استنباطی و آزمون تحلیل رگرسیون استفاده شده است. یافته‌های تحقیق مؤید وجود رابطه معنی‌دار بین سرمایه اجتماعی و شادابی اجتماعی با ضریب تعیین ۰/۲۳۳ می‌باشد. زنان ساکن در پهنه مدرن شهر تهران از بالاترین سطح سرمایه اجتماعی برخوردار هستند. زنان ساکن در پهنه سنتی در رده بعدی قرار داشته و پایین‌ترین سطح، مربوط به زنان ساکن در پهنه درحال گذار می‌باشد. در همین راستا، زنان ساکن در پهنه مدرن شهر تهران از بالاترین سطح شادابی اجتماعی برخوردار هستند. به‌طور کلی ۲۳/۹ درصد پاسخگویان دارای شادابی اجتماعی در حد کم، ۴۴/۵ درصد در حد متوسط و ۳۱/۵ درصد در حد زیاد بوده‌اند. سرمایه اجتماعی ۲۱/۶ درصد پاسخگویان در حد کم، ۴۶/۲ درصد در حد متوسط و حدود ۳۱/۸ درصد در حد زیاد بوده است.

مفاهیم کلیدی: سرمایه اجتماعی، شادابی اجتماعی، نظریه مقایسه، زنان شهر تهران، نظریه ریسک و مدرنیته متأخر

^۱ دانشجوی دکتری گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
zarrehparvartalimahboubeh@gmail.com

^۲ استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
faizollah_nouroozi@yahoo.com

^۳ دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
adhamiab@yahoo.com

مقدمه و بیان مسأله

سرمایه اجتماعی از جمله مسائلی است که امروزه مورد توجه جوامع واقع شده است، در واقع بدون سرمایه اجتماعی، پیمودن راه‌های توسعه و تکامل فرهنگی و اقتصادی ناهموار و دشوار می‌شود. با توجه به اینکه سرمایه اجتماعی، شبکه‌های روابط جمعی و گروهی انسجام‌بخش میان انسان‌ها و سازمان‌هاست، از این‌رو بدون سرمایه اجتماعی، پیمودن راه‌های توسعه و تکامل فرهنگی و اقتصادی ناهموار و دشوار می‌شود (Azkia & et. al, 2014:112). سرمایه اجتماعی دارای ابعاد و مؤلفه‌های فراوانی است که متناسب با فرهنگ جامعه می‌باشد؛ مؤلفه‌هایی چون اعتماد، مشارکت در نهادهای مدنی و مؤسسات خیریه، ارتباطات مناسب با دیگران، تعهد و مسؤلیت، همکاری و روحیه کار گروهی و احساس هویت جمعی در این زمینه مد نظر می‌باشد. با این وجود؛ مؤلفه‌های اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی که در یک رابطه متعامل با هم قرار گرفته و هر کدام تقویت‌کننده دیگری است از مؤلفه‌های اصلی سرمایه اجتماعی محسوب می‌شوند. این سه مؤلفه از مفاهیم کلیدی جامعه‌شناسی نیز هستند (Manzour & Yadipour, 2018:148).

رویکرد توسعه انسانی در هسته اولیه خود بر این نکته تأکید داشت که اندیشه‌ها و رویکردهای توسعه بیش از آنکه اقتصاد کلان را محور توسعه قرار دهند، می‌بایست رفاه افراد را، هدف غایی در نظر گیرند. از این‌رو توسعه انسانی، فرایند غنا بخشیدن به گزینش‌های مردم است و اساسی‌ترین عوامل آن بهره‌مندی از زندگی طولانی و سالم برای آموزش، یادگیری و برخورداری از استانداردهای مناسب زندگی است. گزینه‌های بیشتر عواملی چون آزادی، تأمین حقوق انسانی، عزت نفس و شادابی را شامل می‌شود (UNDP, 2023:111). به بیان دیگر، برنامه توسعه سازمان ملل، توسعه انسانی را فرایند گسترش دامنه انتخاب مردم و بالا بردن سطح رفاه و شادابی اجتماعی از طریق بسط قابلیت‌ها و کارکردهای آنها می‌داند. بر این اساس می‌توان به تغییرات همسوی توسعه و شادابی اجتماعی نیز اشاره کرد (Efe & Foush, 2022).

شادابی نیز از جمله متغیرهایی است که همواره در تعیین سطح توسعه جوامع و ملل مختلف مدنظر قرار گرفته و نقش پررنگی در پویایی و کارآمدی نیروهای انسانی جوامع به خود اختصاص داده است. اهمیت توجه به شادابی در حدی است که از سال ۲۰۰۰ به بعد در نگاه سازمان ملل برای تعیین سطح توسعه‌یافتگی کشورها متغیرهای شادابی و امید به آینده و خشنودی و رضایت‌مندی افراد جامعه نیز به‌عنوان یک متغیر کلیدی وارد محاسبات شده است، به این صورت که اگر مردم یک جامعه احساس شادابی، خشنودی و رضایت‌مندی نکنند

نمی‌توان آن جامعه را توسعه‌یافته (علی‌الخصوص در حوزه توسعه اجتماعی) قلمداد نمود (Safari & Shali, 2017:125).

نتایج آمار و ارقام پژوهش‌های مربوط به شادابی در سطح بین‌المللی نشان می‌دهد که میزان شادابی افراد در وضعیت کنونی ایران پایین می‌باشد. برای مثال نتیجه موج چهارم پیمایش ارزش‌های جهانیان اینگلهارت نشان داده که میانگین سطح شادابی نمونه ایران از میان ۶۹ کشور در رتبه ۶۱ قرار دارد (Engelhart, 2018:78)؛ همچنین می‌توان به پژوهشی که مینکو در سطح بین‌المللی به انجام رسانده نیز اشاره کرد که در آن، شاخص شادابی کشورها، محاسبه و نشان داده شده؛ در این پژوهش میزان شادابی ایرانیان در طول سال‌های ۱۹۹۷-۲۰۰۷، در بین ۹۷ کشور دارای رتبه ۵۶ است که از متوسط پایین‌تر می‌باشد (Minko, 2019:163).

آمارها و ارقام مذکور حاکی از کاهش شادابی و پیامدهای گسترده این مشکل و شایع بودن آن در جامعه امروز ما به‌عنوان یک مسأله اجتماعی است که فراتر از یک گرفتاری خصوصی می‌باشد. به اعتقاد برخی از کارشناسان، جامعه ما از کمبود یا حتی در مواردی از نبود این احساس در رنج است و هم‌اکنون نشانه‌های صریحی از کمبود شادابی و طراوت در افراد جامعه به چشم می‌خورد (Taherian, 2012:4).

گزارش‌ها و داده‌های آماری گویای وضعیت بحرانی ایران در رابطه با شادی و شاخص‌های مربوط به آن هستند. مؤسسه گالوپ تحقیقی با بیش از ۱۵۱ هزار مصاحبه را در سال ۲۰۱۸ در ۱۳۰ کشور جهان انجام داده تا احساسات ساکنان این کشورها را درباره وضعیت زندگی‌شان دریابد. در خصوص ایران، به‌طور تفکیکی، این آمار را ارائه کرده است: ایران در احساس عصبانیت رتبه ۳، در احساس غم رتبه ۵، در احساس استرس رتبه ۵ و در احساس نگرانی رتبه ۴ را در میان ۱۳۰ کشور جهان دارد و به‌طور کلی رتبه میزان شادی در ایران ۱۰ است، بر این اساس، در زمره کشورهای پایین‌تر از میانگین قرار دارد. بنابراین، با توجه به قرائن و شواهد موجود لزوم سیاست‌گذاری در عرصه شادکامی اهمیتی به‌سزایی دارد. شناسایی عوامل مؤثر بر شادی کمک می‌کند که بتوان سیاست‌هایی جهت سوق دادن جامعه به سمت یک زندگی شاد را فراهم آورد و درواقع می‌توان از این طریق راهنمایی مؤثر برای سیاست‌گذاری‌های مناسب اجتماعی در این زمینه فراهم آورد (Azizi & et. al, 2020:558).

از آنجا که مطابق پژوهش‌های انجام گرفته حول عوامل مؤثر بر شادابی اجتماعی مشخص شده که هر چه میزان بهره‌مندی افراد یک جامعه از شاخص‌های سرمایه اجتماعی

بیشتر باشد، سطح شادابی اجتماعی آن جامعه نیز افزایش می‌یابد و کاهش شاخصه‌های عمده سرمایه اجتماعی در جامعه به‌ویژه در سال‌های اخیر، موجبات کاهش شادابی اجتماعی در جامعه ایرانی را فراهم ساخته است. لذا توجه به شادابی اجتماعی شهروندان برای رسیدن به جامعه‌ای سالم و پویا و توسعه‌یافته ضروری است و برنامه‌ریزان جوامع در حال توسعه باید تلاش کنند تا میزان شادابی اجتماعی افراد جامعه خود را ارتقا بخشند. بنابراین توجه به پدیده‌های اجتماعی که به پیشرفت و افزایش شادابی کمک می‌کند، امری الزامی است.

این در حالی است که لزوم این امر در خصوص زنان دو چندان به نظر می‌رسد، زیرا اهتمام به پرداختن به مطالعات زنان در اهمیت نهاد خانواده ریشه دارد. تردیدی نیست که نهاد خانواده رکن بنیادین اجتماع است و زنان، به‌عنوان محور اصلی خانواده، نقشی مهم و ارتباطی تنگاتنگ با اعضای خانواده دارند. بنابراین، میزان شادکامی زنان نه تنها نهاد خانواده، بلکه فضای جامعه را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. از طرفی، به نظر می‌رسد با توجه به زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی و ویژگی‌ها و شرایط متفاوت زندگی اجتماعی زنان، پدیده شادی و ابعاد و عوامل مؤثر بر آن نیز بین زنان و مردان متفاوت باشد. از این‌رو، نمی‌توان نتایج مطالعات انجام شده را به جامعه زنان به‌طور کامل تعمیم داد و خود نیازمند پژوهشی جداگانه است که در این تحقیق بدان پرداخته شده است. بر این مبنا، پژوهش حاضر با انتخاب زنان ۶۵-۱۵ ساله شهر تهران، به‌عنوان نمونه، می‌کوشد به این پرسش پاسخ دهد که میزان اثرگذاری متغیرهای سرمایه اجتماعی شامل اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی بر شادی زنان شهر تهران تا چه اندازه‌ای است؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

شادابی زنان یکی از اساسی‌ترین بحث‌های حوزه توسعه در کشورهای پیشرفته جهان است. زنان علاوه بر این که حدود نیمی از جمعیت کشور و بخش مهمی از جمعیت فعال اقتصادی هستند که می‌توانند سهم به‌سزایی در توسعه اقتصادی - اجتماعی ایفا کنند، خود ستون ایجاد مهر و شادابی و محبت در خانواده بوده و از این‌رو در صورت ارتقاء سطح شادابی زنان می‌توان این انتظار را داشت که سطح شادابی خانواده و به‌ویژه نسل جدید نیز با تعدیل مثبت روبه‌رو گردد. اما متأسفانه زنان به دلیل حساسیت‌های روحی و عاطفی، بیشتر از مردان در معرض آسیب‌های روانی قرار دارند (Dyoki, 2017:78). طبق مطالعات انجام شده، شیوع بیماری‌های روانی به‌خصوص افسردگی و اضطراب در زنان ایرانی ۲/۵ برابر مردان ایرانی است (Ahmadi & et. al, 2016:27-35)؛ همچنین صاحب‌نظران داخلی بر پایین بودن سطح

شادابی اجتماعی در میان زنان ایرانی تأکید می‌ورزند و نسبت به پیامدهای ناگوار این امر هشدار می‌دهند (Shokrbeygi, 2018:13). نمود احساس شادابی زن در خانواده بر احساسات تمامی اعضای خانواده مؤثر است. بدین منظور این پژوهش قصد دارد که پدیده شادابی را با توجه به اهمیت ارتباطی که با جمعیت هدف دارد در بین زنان که به صورت جدی‌تر با این موضوع درگیر هستند، بررسی کند. ضرورت توجه به زنان از این جهت است که امروزه زنان پا به پای مردان در جامعه به کار و فعالیت می‌پردازند و تصمیم‌گیری برای مقابله با مسائل و مشکلات شخصی، روانی، اجتماعی، عاطفی، اقتصادی خانوادگی، تحصیلی و رفتاری فرزندان بر عهده آنها نیز بوده و باید بتوانند نظام روابط عاطفی موجود در خانواده را حفظ کنند و ایجاد تنش در خانواده را به حداقل برسانند و از لحاظ مادی و معنوی فرزندان را حمایت کنند. از این‌رو توجه و مشخص نمودن سلامت روان زنان برای جلوگیری و حل بسیاری از معضلات و مشکلات خانواده ضروریست (Hosseini & et. al, 2019:4). بیشتر نظریه‌پردازان معاصر تعریف رایجی از شادابی ارائه کرده‌اند. قضاوت کلی درباره زندگی، کلیتی است که در برگزیده جنبه عاطفی و هم جنبه شناختی است. از عهد باستان به احساسات مثبت انسان از جمله شادابی توجه شده است و این در حالی است که در سال‌های آخر قرن بیستم، توجه به احساسات مثبت را آغاز کرده‌اند (Argayel, 2021:211).

نظریه شادکامی پایدار

یکی از نظریه‌های پر استفاده شادکامی در میان نظریه‌های جدید، نظریه شادکامی پایدار^۱ است که سونیا لوبومیرسکی^۲ ارائه کرده است، در الگوی شادکامی پایدار لوبومیرسکی، عوامل تعیین‌کننده سطح شادکامی یا عوامل علی مؤثر بر شادکامی افراد به سه دسته طبقه‌بندی می‌شوند که در ادامه آنها را بیان خواهیم کرد:

عوامل وضعی یا عوامل تثبیت شده: عوامل وضعی شادکامی امور ثابت ژنتیکی هستند که سبب می‌شوند بعضی از افراد شادمان‌تر از دیگران به دنیا بیایند. بر اساس مطالعات انجام شده، این عوامل بیشترین سهم (۵۰ درصد) را در تعیین شادکامی افراد به خود اختصاص داده‌اند.

عوامل مرتبط با شرایط زندگی: شرایط محیطی به عوامل جمعیت‌شناختی همچون: سن، وضعیت تأهل و مجرد، وضعیت شغلی، سطح درآمد فرد و همچنین به عوامل جغرافیایی و متغیرهای زمینه‌ای (بافتی) نظیر خانه و منطقه محل سکونت، نحوه پر کردن اوقات فراغت و

^۱ sustainable happiness

^۲ Sonja Lyubomirsky

دارایی‌ها و مایملک فرد اطلاق می‌شوند که همگی در یک چیز مشترکند و آن اینکه تقریباً ایستا و ثابت‌اند. بر اساس این نظریه، افراد خیلی سریع با تغییرات محیطی مثبت، به دلیل ویژگی ثابتی که دارند، سازگار می‌شوند؛ مثلاً، اگر چه هر کسی بعد از افزایش دستمزد، پول بادآورده یا برد در قمار احساس خوشحالی بیشتری می‌کند، به زودی به آن عادت می‌کند و تأثیر آن به سرعت از بین می‌رود. سازگاری سریع با افزایش دستمزد به این معناست که این روش فقط زمانی مؤثر است که مرتب انجام شود که در آن صورت بسیار هزینه‌بر است. به این حالت در نظریه‌های شادکامی و لذت‌های مثبت سازگاری لذت‌گرایانه یا تردمیل، تردمیل لذت‌گرایی^۱ می‌گویند. برخلاف آنکه این عوامل شرایطی بسیار پر سر و صدا دارند و بخش عمده‌ای از توجه مردم و رسانه‌ها را به خود جلب می‌کنند، فقط حدود ۱۰ درصد شادکامی را تبیین می‌کنند.

عوامل مرتبط با فعالیت‌های ارادی (قصدمند): منظور از عوامل ارادی / اختیاری - که لوبومیرسکی و شلدون^۲ از آن‌ها به‌عنوان «امیدبخش‌ترین ابزارها برای تغییر دادن سطح شادکامی افراد» یاد می‌کنند - «اعمال اختیاری و مستلزم تلاش و کوشش‌اند که فرد درگیر آنها می‌شود. چنین اعمالی می‌توانند شناختی (نگرش‌های مثبت یا خوش‌بینانه و پذیرش آنها)، رفتاری (مهربانی کردن به دیگران به‌طور مرتب یا ورزش کردن به‌طور مرتب) یا ارادی و قصدمند (تعیین و پیگیری اهداف مهم و معنادار شخصی) باشند. وجه مشترک همه اینها تلاش و تعهد ارادی (آگاهانه) است (Pasandideh, 2019:795).

آیزنک، شادی را واکنش مثبتی می‌داند که در مواجهه با صحنه‌ها و رویدادهای رضایت‌بخش پدید می‌آید و احساس خوشایندی است که بر اثر دستیابی به آنچه آرزو و انتظارش را داریم پدیدار می‌شود (Aiznek, 2006:172). آلن کار معتقد است که شادابی، حالت روانی مثبتی است که با سطح بالای رضامندی از زندگی، سطح بالای عاطفه مثبت و سطح پایین عاطفه منفی مشخص می‌شود (Kar, 2019:103).

از طرف دیگر یکی از مفاهیم بسیار نزدیک به شادابی، مفهوم خوشبختی ذهنی است. به نظر داینر^۳، شادابی همان چیزی است که اکنون محققان این رشته آن را خوشبختی ذهنی می‌نامند (Azmoddeh, 2013:23). بعضی نیز خوشبختی ذهنی را یک متغیر مکنون، با حداقل دو مؤلفه می‌دانند: شادابی و رضایت از زندگی. مطابق این تفکیک مفهومی شادابی به

¹ hedonic treadmill

² Lobermileski&Sheldown

³ Dainer

بعد احساسی و رضایت به بعد شناختی خوشبختی ذهنی اشاره دارد. نتیجه تحقیقات نشان می‌دهد که این دو متغیر یک چیز را بررسی می‌کنند (Kindelash, 2022:327). تسواً نیز در این زمینه اظهار می‌دارد شادابی و رضایت از زندگی دو مقیاس از خوشبختی هستند که به لحاظ تجربی دارای همبستگی ولی به لحاظ مفهومی از هم جدا هستند (Tesova, 2021:269). پس اگر بخواهیم درباره شادابی یک ملت بحث کنیم، بهتر است بگوییم آیا شهروندان آن کشور خود را شاداب تصور می‌کنند یا نه. بنابراین در اینجاست که واژه شادابی اجتماعی به کار برده می‌شود تا میزان شادابی ملت یا جمعی را نشان دهد.

مرور مطالعات مرتبط با موضوع مطالعه حاکی از آن است که در خصوص شادابی اجتماعی و سرمایه اجتماعی مطالعات زیادی در داخل و خارج از کشور صورت گرفته است رحمانی خلیلی (۱۳۹۸)، در پژوهشی به بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی در حضور متغیرهای حمایت اجتماعی و دینداری پرداخته است. رویکرد پژوهش اثبات‌گرایی و از نوع توصیفی تبیینی است. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که متغیر دینداری بر حمایت اجتماعی و دینداری و حمایت اجتماعی بر سرمایه اجتماعی مؤثرند و در نهایت سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی نیز مؤثر است.

وثوقی و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی به بررسی تأثیرات جمعی سرمایه اجتماعی، شادابی اجتماعی و حمایت اجتماعی بر سلامت اجتماعی پرداختند. یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که سه متغیر سرمایه اجتماعی، شادابی اجتماعی و حمایت اجتماعی بر سلامت اجتماعی مؤثرند که بیشترین تأثیر از سوی سرمایه اجتماعی است. متغیرهای شادابی اجتماعی و حمایت اجتماعی بر سرمایه اجتماعی نیز مؤثرند و در نهایت متغیر حمایت اجتماعی موجب افزایش شادابی اجتماعی می‌شود.

دریکوندی و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی عوامل روانشناختی، اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر شادمانی دانش‌آموزان از نظر مدیران و مربیان پرورشی پرداختند. نتایج مطالعه نشان داد مدیران و مربیان پرورشی هر سه عامل روانشناختی، اجتماعی و اقتصادی را در شادمانی دانش‌آموزان مؤثر می‌دانند و بین میزان تحصیلات و سابقه خدمت آنان و نظرشان در مورد تأثیر عوامل سه‌گانه فوق در شادمانی دانش‌آموزان، رابطه معناداری وجود ندارد.

آزاده و تافته (۱۳۹۴)، پژوهشی تحت عنوان: منابع مطرودساز، طرد اجتماعی و احساس شادمانی زنان سرپرست با هدف اندازه‌گیری میزان احساس شادمانی زنان سرپرست خانوار تهران و همچنین شناسایی منابع طرد و محرومیت اجتماعی این جمعیت و مکانیزم اثرگذاری آن بر شادمانی آنها صورت گرفت. نتایج حاصل از مصاحبه‌ها نشان داد: مجموعه عواملی مثل

محرومیت از نیازهای اساسی و احساس نابرابری، دست به دست هم داده و زمینه طرد و محرومیت اجتماعی زنان سرپرست خانوار را فراهم کرده و به واسطه ایجاد این طرد و محرومیت، احساس بی‌انصافی در این قشر از زنان شکل گرفته است؛ در نتیجه این وضعیت باعث کاهش احساس شادمانی در زندگی آنها شده است. طبق معادله رگرسیون نزدیک به ۷۰ درصد از کل تغییرات میزان احساس شادمانی در بین زنان سرپرست خانوار تهران از سوی متغیرهای احساس بی‌انصافی، طرد اجتماعی و احساس نابرابری پیش‌بینی می‌شود.

صنعت‌خواه و دادخواه‌فر (۱۳۹۴)، با هدف بررسی رابطه میان انواع سرمایه‌های اجتماعی (درون و برون‌گروهی) و احساس شادمانی، به «نقش سرمایه اجتماعی در ایجاد احساس شادمانی دانشجویان دانشگاه آزاد کرمان» را بررسی نمودند. نتایج حاصله نشان داده که سرمایه اجتماعی برون‌گروهی تأثیر مستقیمی بر احساس شادمانی ندارد، بلکه این متغیر بر اساس تأثیری که بر امید به آینده می‌گذارد، بر احساس شادمانی تأثیرگذار است؛ همچنین روحیه انتقادگری و انتقادپذیری بر شادمانی مؤثر است.

Salvera & Yousan (2021)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین مهارت‌های اجتماعی و شادکامی در بین دانشجویان سال اول تربیت معلم و همچنین تفاوت‌های جنسیتی احتمالی پرداختند. این مطالعه نشان می‌دهد که عواملی مانند خودبیانگری یا ابراز وجود در شرایط اجتماعی و توانایی نه گفتن و قطع روابط اجتماعی دارای تأثیر مثبت و معنی‌دار بر شادکامی مردان هستند، اما خودبیانگری^۱ در شرایط اجتماعی و توانایی بروز خشم منجر به ادراک شادکامی بیشتر در بین زنان می‌شود.

در یک بررسی دیگر *Kavachi & et. al (2021)*، به این نتیجه رسیدند که افرادی که در جوامعی با سرمایه اجتماعی پایین زندگی می‌کنند، به احتمال زیاد، رتبه پایین‌تر از لحاظ شاخص شادابی و شادابی خواهند داشت (حتی پس از کنترل عوامل خطر ساز فردی مانند: درآمد پایین، آموزش پایین، دسترسی نداشتن به مراقبت‌های بهداشتی، استعمال دخانیات و چاقی).

همچنین *Feraser (2021)*، بر آن است که جوامع برخوردار از مراقبت‌های بهداشتی برابر، از سرمایه اجتماعی بیشتری بهره می‌برند. همچنین وی در مطالعه دیگری در ۲۰۲۰ نیز نشان داده است که سرمایه اجتماعی با میزان جرائم خشونت‌آمیز نسبت معکوس دارد. یعنی هر اندازه سرمایه اجتماعی در جامعه پایین‌تر باشد، جرایم خشونت‌آمیز بیشتر است.

^۱ self expression

(Kouidbakh & et.al (2019) در پژوهشی به بررسی شادکامی و رفتار اجتماعی پرداختند. در این پژوهش عنوان شده معمولاً فرض بر این است که یک رابطه قوی و دوجته بین شادکامی و رفتار اجتماعی وجود دارد: روابط اجتماعی از مؤلفه‌های ضروری شادکامی تلقی می‌شوند و تصور بر این است که اصلی‌ترین کارکرد شادکامی، شتاب‌بخشی به روابط اجتماعی و تسهیل آن است. با این حال، شواهد تجربی برای حمایت از این دیدگاه که به صورت گسترده پذیرفته شده است ضد و نقیض هستند و این دیدگاه قادر به تعیین این موضوع نیست که وقتی فرد احساس سعادت و شادکامی دارد، با چه نوع شریک اجتماعی وارد تعامل و معاشرت می‌شود. نتایج تحقیق نشان داد که تعامل اجتماعی کاملاً از اصل لذت‌گرایی انعطاف‌پذیر^۱ تبعیت می‌کند که در آن وقتی افراد حس ناخوشایندی دارند به دنبال آن دسته از روابط اجتماعی هستند که حس شادکامی آنها را افزایش می‌دهند و وقتی افراد حس خوبی دارند، تداوم دوره‌های تنهایی کاهنده شادکامی و انواع روابط اجتماعی نه چندان خوشایند در طولانی‌مدت جبران شده و نتیجه مطلوب به دنبال دارد. این یافته‌ها دیدگاه‌های رایج در مورد روابط متقارن و دو جهته بین شادکامی و رفتار اجتماعی را به چالش می‌کشند.

(Abot & Sapsfourd (2006 نیز پژوهشی با عنوان «شادابی و رضایت از زندگی در روسیه و اوکراین» انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد که سرمایه انسانی، شرایط مادی، زمینه اجتماعی (حمایت، اعتماد و تعهدات اجتماعی)، میزان رضایت‌مندی از درآمد، امکانات خانوادگی با میزان شادابی و رضایت از زندگی افراد مطالعه شده رابطه مستقیم دارد.

به لحاظ نظری و از دیدگاه جامعه‌شناختی، عوامل شادابی را باید در فرایندهای کلان جامعه، مانند دموکراسی، کیفیت زندگی، احساس امنیت اجتماعی و اعتماد اجتماعی و غیره جستجو کرد. آرگایل^۲ معتقد است، شادمانی چهار جزء دارد که عبارتند از: احساس خوشی، رضایت از زندگی و نداشتن اضطراب و افسردگی. طبق این تعریف اگر شما در هفته گذشته احساس مثبت و احساس رضایت از زندگی داشته‌اید و کمتر احساس اضطراب یا افسردگی کرده‌اید، شادمان‌ترید؛ همچنین به اعتقاد آرگایل روابط مثبت با دیگران، هدفمند بودن زندگی، رشد شخصی و دوست داشتن دیگران از اجزای شادمانی هستند. وی اظهار می‌دارد که عواطف منفی متعددی وجود دارد (از قبیل خشم، اضطراب، افسردگی و ...) اما در حقیقت فقط یک عاطفه مثبت وجود دارد که به‌عنوان شادی از آن یاد می‌شود. شادی نه تنها به سطح بالایی از عاطفه یا هیجان مثبت بستگی دارد، بلکه به سنجش عمیق‌تر رضایت کلی از زندگی

^۱ hedonic flexibility principle

^۲ Argayel

نیز وابسته است. هیجان‌ها بسیار مثبت ممکن است کوتاه‌مدت باشند اما رضایت می‌تواند درازمدت باشد؛ بنابراین می‌تواند هدفی واقع‌بینانه برای وجود انسان باشد (*Tabatabaei, Nasab, 2020:252*).

در نظریه گیدنز^۱ درباره ریسک و مدرنیته متأخر، مفهوم اعتماد نقش مهمی دارد. اعتماد و آگاهی از مخاطره را پیش‌فرض خود می‌گیرد. گیدنز با توجه به ماهیت دنیای مدرن، افزایش ریسک‌ها و اعتماد به نظام‌های نمادین معتقد است که گرچه مدرنیته، احتمال خطر را در بعضی حوزه‌ها کاهش داده، اما در عین حال، خطرهای ناامنی‌های دیگری را جایگزین کرده است که به موازات افزایش قدرت انسان‌ها در زندگی تأثیر می‌گذارد (*Tafsileh & Elmi, 2021:30*). وی عوامل تهدیدکننده شادمانی را تهدیدهای خشونت‌آمیز ناشی از صنعتی شدن، جنگ، متزلزل شدن ریشه‌های اعتماد به نظام و احساس ناامنی و اضطراب می‌داند. عوامل تأمین‌کننده شادمانی از نظر گیدنز را می‌توان چنین خلاصه کرد «وجودی همراه با احتیاط نسبت به نظام‌های انتزاعی، اعتماد و واگذاری امور به دست نظام‌های تخصصی و دگردیسی صمیمیت و شکل‌گیری رابطه ناب» (*Amirzaheri & Fakharian, 2016:11*).

وینهوون^۲ شادابی را در سطح کلان به کیفیت جامعه و عواملی مانند سلامتی، عدالت و آزادی وابسته می‌داند و از این‌رو، معتقد است: سیاست اجتماعی می‌تواند ارتقاءدهنده این شرایط باشد در سطح میانی، شادابی وابسته به کیفیت‌های نهادی مانند استقلال در کار یا مراقبت‌های نهادی است. اصلاح سازمانی می‌تواند برخی نهادها را بهبود بخشد. در سطح خرد، شادابی وابسته به توانایی‌های شخصی مانند کارآمدی، استقلال و مهارت‌های اجتماعی است (*Calderon & Gomez, 2021:2535*). زیمل^۳ نیز از اولین جامعه‌شناسانی است که به مسئله شادی توجه داشته است. از نظر زیمل، شادی یک حالت کلی ذهن است که به توصیف شخصیت عاطفی انسان می‌پردازد. زیمل شادی را انعکاس حرکت مستمر زندگی توصیف می‌کند که در ورطه زندگی می‌افتد (*Niazi & et. al, 2021:105*). نوسبام^۴، اساس شادکامی را بر دستیابی به اهداف می‌داند. بر اساس نظریه «فهرست اهداف» چیزهای حقیقتاً ارزشمندی در دنیا وجود دارند و شادکامی، عبارت است از دستیابی به تعدادی از این اهداف حقیقتاً ارزشمند؛ اموری چون شغل، دوستی، آموزش، معرفت، راحتی و رفاه مادی و سلامتی. طبق نظریه نوسبام، «اهداف»، تنها جزء شادکامی به شمار می‌روند. اهداف نیز می‌توانند به

¹ Gidenz

² Winhoven

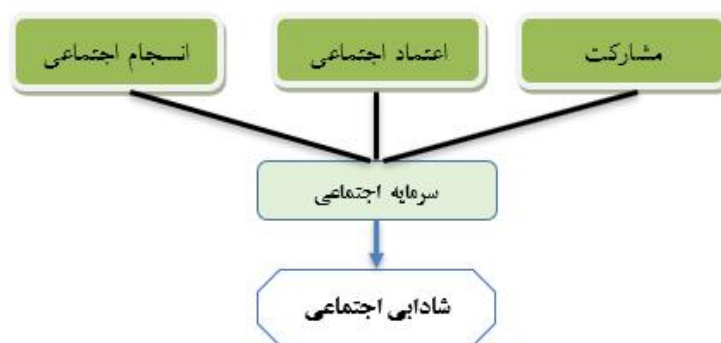
³ Zimel

⁴ Nosbam

تناسب دیدگاه‌های افراد، متغیر باشند. بنابراین، کامیابی در تحقق اهداف، عامل شادکامی به شمار می‌رود (Pasandideh, 2016:526). با توجه به رویکردهای ارائه شده، به منظور اشراف جامع‌تر و دیدگاه کلی‌تر نسبت به مقوله شادابی اجتماعی، از چارچوب نظری تلفیقی استفاده شده است.

ترکیبی از تئوری آنتونی گیدنز در خصوص نظریه ریسک و مدرنیته متأخر که تهدیدکننده شادمانی اجتماعی است به همراه نظریه مقایسه که شادمانی را تحت تأثیر فاکتورهای مطلق نمی‌داند، بلکه آن را بر حسب موقعیت نسبی در مقایسه با سایر شرایط مورد ارزیابی قرار می‌دهد، به‌عنوان چارچوب نظری اصلی انتخاب شده‌اند. بر اساس موارد گفته شده و بر اساس مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی، فرضیات ذیل تدوین گردید:

۱. به نظر می‌رسد سرمایه اجتماعی منجر به افزایش شادابی اجتماعی زنان شهر تهران می‌شود.
۲. به نظر می‌رسد میزان شادابی اجتماعی در زنان از سطح مطلوبی برخوردار است.
۳. به نظر می‌رسد انسجام اجتماعی بر میزان شادابی اجتماعی زنان شهر تهران تأثیرگذار است.
۴. به نظر می‌رسد مشارکت اجتماعی بر میزان شادابی اجتماعی زنان شهر تهران تأثیرگذار است.
۵. به نظر می‌رسد اعتماد اجتماعی بر میزان شادابی اجتماعی زنان شهر تهران تأثیرگذار است.

شکل ۱: مدل نظری متغیرهای تحقیق

Figure 1: Theoretical Model of Research Variables

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی - تبیینی است. با توجه به نوع جمع‌آوری اطلاعات، پژوهش حاضر یک پژوهش پیمایشی و واحد تحلیل آن شهروندان زن تهرانی است. از لحاظ معیار زمان نیز یک پژوهش مقطعی محسوب می‌شود که در یک زمان صورت گرفته و واقعیت را در یک برهه از زمان یعنی در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ بررسی می‌کند و در نهایت با توجه به اینکه به دنبال شناخت و کمک به حل یک مسئله اجتماعی است در دسته پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد. جامعه آماری این تحقیق کلیه زنان شهر تهران می‌باشند. شهر تهران دارای ۲۲ منطقه و ۱۲۳ ناحیه است. بر اساس آخرین سرشماری مرکز آمار ایران در سال ۹۵، جمعیت تهران ۸۶۷۹۹۳۶ نفر برآورد شده که ۴۳۶۴۷۴۰ میلیون نفر آن را زنان تشکیل می‌دهند. لذا تعداد جامعه آماری این تحقیق، ۴۳۶۴۷۴۰ نفر می‌باشد.

در تحقیق حاضر برای محاسبه حجم نمونه آماری، از فرمول کوکران استفاده شده است. با عنایت به گستردگی حجم جامعه آماری و با استفاده از فرمول کوکران، تعداد ۳۸۴ نفر حجم نمونه نمایان نسبتاً خوبی از جامعه آماری تلقی می‌شود. در گام اول جمعیت زنان ساکن در شهر تهران به تفکیک مناطق ۲۲گانه شهرداری مشخص شد. در گام بعدی و بر مبنای پهنه‌بندی شهر تهران بر اساس شاخص‌های اجتماعی - جمعیتی مدرنیته (Pourahmad & *et. al*, 2013:14-15). حجم نمونه موردنظر در سه پهنه اصلی (مدرن - سنتی - در حال گذار از سنتی به مدرن) توزیع گردید. در گام سوم و پس از اینکه مجموع تعداد زنان ساکن در سه پهنه مدرن، سنتی و در حال گذار مشخص شد، درصد حجم نمونه موردنظر به هر دسته اختصاص یافت تا نمونه‌گیری به صورت احتمالی توزیع شده باشد. در مرحله بعد، تعداد دقیق افراد موردنظر بر اساس درصد زنان ساکن در سه پهنه مشخص شد و در گام نهایی، نحوه توزیع پرسشنامه‌ها در هر پهنه بر مبنای جمعیت زیر واحدهای (مناطق) هر پهنه تعیین شد. بدین ترتیب حجم نمونه بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای (بر اساس خوشه‌ها و زیرخوشه‌ها) نهایی شد و پرسشنامه‌ها در سطح نواحی به صورت تصادفی بین زنان توزیع و تکمیل گردید.

متغیر مستقل تحقیق سرمایه اجتماعی بوده که شامل سه مؤلفه اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی می‌باشد. این سه مؤلفه که در یک رابطه متعامل با هم قرار گرفته و هر کدام تقویت‌کننده دیگری هستند. هر یک از شاخص‌ها با ۵ گویه و هر گویه با استفاده از مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت اندازه‌گیری شد. برای سنجش متغیر وابسته یعنی شادابی اجتماعی، ۹ مؤلفه میزان خوش‌بینی و امید زنان نسبت به آینده، تعهد و کنترل بر

امور مختلف، احساس ارزشمند بودن زندگی، احساس رضایت از خود، رضایت شغلی، قدرت تأثیرگذاری روی دیگران، مهارت تصمیم‌گیری درست، هدفمندی در زندگی و اختیار و آزادی عمل؛ در قالب ۱۹ سؤال ۵ گزینه‌ای مطرح گردید و مورد ارزیابی قرار گرفت. اعتبار پرسشنامه با استفاده از اعتبار صوری یعنی قضاوت داوران اندازه‌گیری شد که پس از تأیید استاد راهنما و چند تن از اساتید متخصص، پرسشنامه نهایی آماده شد. برای تأیید پایایی پرسشنامه، داده‌های مطالعه مقدماتی جمع‌آوری و همبستگی داده‌های مرتبط با گویه‌ها با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ تأیید شد. در تجزیه و تحلیل داده از آمار توصیفی و آمار استنباطی شامل تحلیل رگرسیون و آزمون F استفاده شد.

جدول ۱: ابعاد محوری عناصر مفهومی متغیر شادابی اجتماعی

Table 1: Core Dimensions of the Conceptual Elements of the Social Well-Being Variable

گویه <i>Item</i>	خرده ابعاد <i>Subdimensions</i>	ابعاد <i>Dimensions</i>	مفهوم <i>Concept</i>
آیا مردم به شما توجه می‌کنند؟	محبت	بهبود اجتماعی	شادابی اجتماعی
آیا اگر شما مشکلی داشته باشید مردم به شما کمک می‌کنند؟			
آیا فکر می‌کنید مردم شما را عاشقانه دوست دارند؟			
احساس سهولت و راحتی کامل از در کنار دیگران بودن داشته‌اید؟			
آیا احساس می‌کنید به اندازه کافی مردم به شما اهمیت نمی‌دهند؟			
آیا آنان از نقش و حضور شما در گروه قدردانی می‌کند؟	تأیید رفتاری		
آیا مردم شما را قابل اعتماد می‌دانند؟			
یا شما احساس می‌کنید برای مردم مفید هستید؟			
آیا مردم فکر می‌کنند شما کارها را بهتر از دیگران انجام می‌دهید؟	منزلت		
آیا آنان احساس می‌کنند بار مسؤلیت‌هایشان را بر دوش آنان می‌گذارید؟			
آیا مردم شما را با نفوذ و مؤثر می‌شناسند؟			
آیا شما از موفقیت خودتان راضی هستید؟			
آیا فکر می‌کنند شما بیش‌ترت زیادی کرده‌اید؟			
آیا شما را فردی مستقل می‌دانند؟			
آیا شما به دلیل کاری که انجام می‌دهید در میان آنان شهرت دارید؟			

مفهوم	ابعاد	خرده ابعاد	گویه
Concept	Dimensions	Subdimensions	Item
بهبود فیزیکی	آسایش		تا چه میزان احساس آرامش می‌کنید؟
			تا چه میزان احساس سلامتی کامل می‌کنید؟
			تا چه میزان احساس تناسب اندام می‌کنید؟
			توجه میزان احساس وضعیت جسمانی مناسب دارید؟
			تا چه میزان احساس درد دارید؟ (برای مثال درد فیزیکی)
	انگیزه		آیا فعالیت‌ها شما را مشتاق به انجام دادن ادامه کار می‌کند؟
			آیا واقعاً از فعالیت‌ها لذت می‌برید؟
			چند وقت یکبار کاری که انجام می‌دهید با تمرکز کامل است؟
			آیا احساس می‌کنید زندگی برایتان کسل‌کننده است؟
			آیا کاری برایتان جالب است؟

یافته‌های پژوهش

الف) یافته‌های توصیفی

یافته‌های توصیفی حاصل از پیمایش، حاکی از آنند حدود ۵ درصد پاسخگویان کمتر از ۳۰ سال، ۴۱/۴ درصد بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۳۹/۱ درصد ۴۱ تا ۵۰ سال و ۱۴/۶ درصد نیز ۵۱ سال به بالا سن داشته‌اند، ۳۷/۱ درصد پاسخگویان مجرد و ۶۲/۹ درصد متأهل، ۹۰ درصد پاسخگویان شاغل و ۹/۶ درصد غیر شاغل، ۸۰/۵ درصد پاسخگویان بومی شهر تهران، ۱۷/۲ درصد مهاجر از شهرستان به تهران و ۲/۳ درصد مهاجر از روستا به تهران، ۴/۷ درصد از پاسخگویان دارای تحصیلات زیردیپلم، ۷/۳ درصد دیپلم، ۹/۹ درصد فوق‌دیپلم، ۴۱/۹ درصد لیسانس، ۳۳/۹ درصد فوق لیسانس و ۲/۳ درصد دارای تحصیلات دکترا بوده‌اند.

جدول ۲: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان اعتماد اجتماعی

Table 2: Distribution of Respondents Based on Level of Social Trust

میزان	فراوانی	درصد	درصد معتبر
Rate	Abundance	Percentage	Percent Valid
کم	۱۱۴	۷/۲۹	۷/۲۹
متوسط	۱۵۹	۴/۴۱	۴/۴۱
زیاد	۱۱۱	۹/۲۸	۹/۲۸
جمع	۳۸۴	۱۰۰	۱۰۰

۲۹/۷ درصد پاسخگویان دارای اعتماد اجتماعی در حد کم، ۴۱/۴ درصد در حد متوسط و حدود ۲۹ درصد در حد زیاد بوده است.

جدول ۳: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان مشارکت اجتماعی

Table 3: Distribution of Respondents Based on Level of Social Participation

میزان	فراوانی	درصد	درصد معتبر
Rate	Abundance	Percentage	Percent Valid
کم	۱۷۸	۴۴/۴	۴۴/۴
متوسط	۱۲۳	۰/۳۲	۰/۳۲
زیاد	۸۳	۲۱/۶	۲۱/۶
جمع	۳۸۴	۱۰۰	۱۰۰

۴۴/۴ درصد پاسخگویان دارای مشارکت اجتماعی در حد کم، ۳۲ درصد در حد متوسط و حدود ۲۱/۶ درصد در حد زیاد بوده‌اند.

جدول ۴: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان انسجام اجتماعی

Table 4: Distribution of Respondents Based on the Level of Social Cohesion

میزان	فراوانی	درصد	درصد معتبر
Rate	Abundance	Percentage	Percent Valid
کم	۱۲۱	۵/۳۱	۳۱/۵
متوسط	۱۰۲	۲۶/۶	۲۶/۶
زیاد	۱۶۱	۴۱/۹	۴۱/۹
جمع	۳۸۴	۱۰۰	۱۰۰

۳۱/۵ درصد پاسخگویان دارای انسجام اجتماعی در حد کم، ۲۶/۶ درصد در حد متوسط و حدود ۴۲ درصد در حد زیاد بوده‌اند.

جدول ۵: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان سرمایه اجتماعی

Table 5: Distribution of Respondents Based on the Amount of Social Capital

میزان	فراوانی	درصد	درصد معتبر
Rate	Abundance	Percentage	Percent Valid
کم	۸۷	۲۲/۱	۲۱/۶
متوسط	۱۷۶	۴۶/۲	۴۶/۲
زیاد	۱۲۵	۳۱/۸	۳۱/۸
جمع	۳۸۴	۱۰۰	۱۰۰

بر اساس ترکیب ابعاد سرمایه اجتماعی (اعتماد، انسجام، مشارکت)، سرمایه اجتماعی ۲۱/۶ درصد پاسخگویان در حد کم، ۴۶/۲ درصد در حد متوسط و حدود ۳۱/۸ درصد در حد زیاد بوده است.

جدول ۶: میزان بهره‌مندی زنان از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی (اعتماد، مشارکت، انسجام) بر حسب پهنه‌بندی سه‌گانه مناطق شهر تهران

Table 6: The Extent to Which Women Benefit From the Components of Social Capital (Trust, Participation, Cohesion) According to the Three-Tier Zoning of Tehran City Areas

خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین درصد بهره‌مندی از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی	پهنه‌بندی مناطق شهر تهران
<i>Standard Error</i>	<i>Standard Deviation</i>	<i>Average Percentage of Benefit From Social Capital Components</i>	<i>Zoning of Tehran City Regions</i>
۸۷/۰	۷۰/۷	۴/۴۷	پهنه مدرن
۵۵/۰	۸۰/۶	۵/۴۶	پهنه سنتی
۵۷/۰	۸۰/۷	۵/۴۴	پهنه در حال گذار
۳۷/۰	۳۶/۷	۷۴/۴۵	جمع کل

بر اساس یافته‌های جدول فوق، زنان ساکن در پهنه مدرن شهر تهران از بالاترین سطح سرمایه اجتماعی (اعتماد، انسجام، مشارکت اجتماعی) برخوردار هستند. زنان ساکن در پهنه سنتی در رده بعدی قرار داشته و پایین‌ترین سطح، مربوط به زنان ساکن در پهنه در حال گذار می‌باشد.

جدول ۷: توزیع پاسخگویان بر اساس شادایی اجتماعی

Table 7: Distribution of Respondents Based on Social Happiness

میزان	فراوانی	درصد	درصد معتبر
<i>Rate</i>	<i>Abundance</i>	<i>Percentage</i>	<i>Percent Valid</i>
کم	۹۲	۲۳/۹	۲۳/۹
متوسط	۱۷۱	۴۴/۵	۴۴/۵
زیاد	۱۲۱	۳۱/۵	۳۱/۵
جمع	۳۸۴	۱۰۰	۱۰۰

۲۳/۹ درصد پاسخگویان دارای شادابی اجتماعی در حد کم، ۴۴/۵ درصد در حد متوسط و ۳۱/۵ درصد در حد زیاد بوده‌اند.

جدول ۸: ترکیبی میزان بهره‌مندی زنان از شادابی اجتماعی بر حسب پهنه‌بندی مناطق شهر تهران
Table 8: Combination of Women's Level of Benefit from Social Well-Being According to the Zoning of Tehran City Areas

خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین درصد بهره‌مندی از شادابی اجتماعی	پهنه‌بندی مناطق شهر تهران
Standard Error	Standard Deviation	Average Percentage of Benefiting From Social Well-Being	Zoning of Tehran City Regions
۱/۴۹	۱۲/۲۸	۷۰/۳۶	پهنه مدرن
۰/۷۸	۸/۶۲	۶۸/۲۷	پهنه سنتی
۰/۶۴	۸/۷۹	۶۶/۲۵	پهنه در حال گذار
۰/۴۹	۹/۵۷	۶۷/۶۵	جمع کل

بر اساس اطلاعات جدول فوق، زنان ساکن در پهنه مدرن شهر تهران از بالاترین سطح شادابی اجتماعی برخوردار هستند. میانگین درصد شادابی اجتماعی زنان پهنه سنتی در رده بعدی قرار داشته و پایین‌ترین میانگین درصد شادابی اجتماعی مربوط به زنان ساکن در پهنه در حال گذار می‌باشد.

ب) یافته‌های مربوط به فرضیه‌ها

فرضیه ۱: به نظر می‌رسد سرمایه اجتماعی منجر به افزایش شادابی اجتماعی زنان شهر تهران می‌شود.

در خصوص تأثیر سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی بر اساس نتایج به‌دست آمده از آزمون رگرسیون از آنجایی که سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰ به‌دست آمده و این عدد کمتر از ۰/۰۵ بوده بنابراین سرمایه اجتماعی تأثیر معناداری بر شادابی اجتماعی می‌گذارد. ضریب همبستگی رگرسیون برابر ۰/۴۷۳ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۲۳ بوده است. بر اساس ضریب تعیین، سرمایه اجتماعی به میزان حدود ۲۲ درصد تغییرات شادابی اجتماعی را توضیح می‌دهد.

جدول ۹: آماره‌های مربوط به مدل رگرسیون برای تأثیر سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی
Table 9: Statistics Related to the Regression Model for the Effect of Social Capital on Social Well-Being

سطح معنی داری	مقدار F	ضریب تعیین R^2	تحلیل رگرسیون
<i>Sig.</i>	F	Coefficient of Determination R^2	Regression Analysis
۰/۰۰۰	۱۰۷/۰۲۴	۰/۲۳۳	۴۷۳/۰

متغیر	B	Std. Error	Beta	t	<i>Sig.</i>
سرمایه اجتماعی	۰/۶۰۶	۰/۰۵۹	۰/۴۷۳	۱۰/۳۴۵	۰/۰۰۰

فرضیه ۲: به نظر می‌رسد انسجام اجتماعی بر میزان شادابی اجتماعی زنان شهر تهران تأثیرگذار است. در خصوص تأثیر انسجام اجتماعی (به‌عنوان یکی از ابعاد مهم متغیر سرمایه اجتماعی) بر شادابی اجتماعی، بر اساس نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون از آنجایی که سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰ بدست آمده و این عدد کمتر از ۰/۰۵ بوده، بنابراین انسجام اجتماعی تأثیر معناداری بر شادابی اجتماعی می‌گذارد. ضریب رگرسیون برابر ۰/۲۶۶ و ضریب تعیین برابر ۰/۰۷۱ بوده است. بر اساس ضریب تعیین، انسجام اجتماعی به میزان ۷ درصد تغییرات متغیر وابسته یعنی شادابی اجتماعی را توضیح می‌دهد.

جدول ۱۰: آماره‌های مربوط به مدل رگرسیون برای تأثیر انسجام اجتماعی بر شادابی اجتماعی
Table 10: Statistics Related to the Regression Model for the Effect of Social Cohesion on Social Well-Being

سطح معنی داری	مقدار F	ضریب تعیین R^2	تحلیل رگرسیون
<i>Sig.</i>	F	Coefficient of Determination R^2	Regression Analysis
۰/۰۰۰	۲۸/۲۲۶	۰/۰۷۱	۰/۲۶۶

متغیر	B	Std. Error	Beta	t	<i>Sig.</i>
سرمایه اجتماعی	۰/۷۲۳	۰/۱۳۶	۰/۲۶۶	۵۰/۳۴۵	۰/۰۰۰

فرضیه ۳: به نظر می‌رسد مشارکت اجتماعی بر میزان شادابی اجتماعی زنان شهر تهران تأثیرگذار است.

در خصوص تأثیر مشارکت (به‌عنوان بعد دیگر سرمایه اجتماعی) بر شادابی اجتماعی بر اساس نتایج به‌دست آمده از آزمون رگرسیون، از آنجایی که سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰

بدست آمده و این عدد کمتر از ۰/۰۵ بوده، بنابراین مشارکت اجتماعی تأثیر معناداری بر شادابی اجتماعی می‌گذارد. ضریب رگرسیون برابر ۰/۵۰۸ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۵۸ بوده است. بر اساس ضریب تعیین بدست آمده، مشارکت اجتماعی به میزان حدود ۲۶ درصد تغییرات شادابی اجتماعی را توضیح می‌دهد.

جدول ۱۱: آماره‌های مربوط به مدل رگرسیون برای تأثیر مشارکت اجتماعی بر شادابی اجتماعی

Table 11: Statistics Related to the Regression Model for the Effect of Social Participation on Social Well-Being

سطح معنی‌داری	مقدار F	ضریب تعیین R^2	تحلیل رگرسیون
<i>Sig.</i>	<i>F</i>	<i>Coefficient of Determination R^2</i>	<i>Regression Analysis</i>
۰/۰۰۰	۱۲۹/۱۷۵	۰/۲۵۸	۵۰۸/۰

<i>Sig.</i>	<i>t</i>	<i>Beta</i>	<i>Std. Error</i>	<i>B</i>	متغیر
۰/۰۰۰	۱۱/۳۶۶	۰/۵۰۸	۰/۱۳۲	۱/۵۰۰	سرمایه اجتماعی

فرضیه ۴: به نظر می‌رسد اعتماد اجتماعی بر میزان شادابی اجتماعی زنان شهر تهران تأثیرگذار است. در خصوص تأثیر اعتماد اجتماعی (به‌عنوان بعد مهم سرمایه اجتماعی) بر شادابی اجتماعی، بر اساس نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون از آنجایی که سطح معناداری بدست آمده برابر ۰/۰۰۰ بوده و این عدد کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین اعتماد اجتماعی تأثیر معناداری بر شادابی اجتماعی می‌گذارد. ضریب رگرسیون برابر ۰/۳۳۴ و ضریب تعیین برابر ۰/۱۱۲ بوده است. بر اساس ضریب تعیین حاصله، اعتماد اجتماعی به میزان ۱۱ درصد تغییرات شادابی اجتماعی را توضیح می‌دهد.

جدول ۱۲: آماره‌های مربوط به مدل رگرسیون برای تأثیر اعتماد اجتماعی بر شادابی اجتماعی

Table 12: Statistics Related to the Regression Model for the Effect of Social Trust on Social Well-Being

سطح معنی‌داری	مقدار F	ضریب تعیین R^2	تحلیل رگرسیون
<i>Sig.</i>	<i>F</i>	<i>Coefficient of Determination R^2</i>	<i>Regression Analysis</i>
۰/۰۰۰	۶۴/۸۲۷	۰/۱۱۲	۰/۳۳۴

<i>Sig.</i>	<i>t</i>	<i>Beta</i>	<i>Std. Error</i>	<i>B</i>	متغیر
۰/۰۰۰	۶/۸۴۳	۰/۳۳۴	۰/۱۶۵	۱/۱۲۸	سرمایه اجتماعی

جدول ۱۳: محاسبه تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم

Table 13: Calculation of Direct and Indirect Impacts

متغیر مستقل	مسیرهای مستقیم	ضرایب مسیرهای غیر مستقیم	اثرات غیر مستقیم	اثرات مستقیم	مجموع تأثیرات
Independent Variable	Direct Paths	Indirect Path Coefficients	Indirect Effects	Direct Effects	Total Effects
سرمایه اجتماعی	$X1 \rightarrow y$	-	-	۰/۵۰	۰/۵۰
شادابی اجتماعی	$X2 \rightarrow y$	$\rightarrow y1 \rightarrow X2X$	۰/۱۶	-	۰/۱۶

بحث و نتیجه‌گیری

در شهرهای بزرگی همچون تهران ورود زنان به عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی و ایفای نقش‌های متعدد در یک زمان موجب تعارض نقش‌ها با یکدیگر شده و به نظر می‌رسد این مسئله میزان شادی و نشاط زنان را تحت تأثیر قرار داده است. علاوه بر تعارض نقش‌ها، زندگی پرهیاهو در کلان‌شهرها، به دلیل شتاب روزافزون سرعت زندگی و بروز مسائل و مشکلات اجتماعی و اقتصادی فراوان، افراد را مستعد خمودگی، افسردگی و احساس ناخشنودی کرده و این امر سلامت روانی افراد و در نتیجه سلامت جامعه را از ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مورد تهدید قرار می‌دهد و زنان به دلیل ورود به زندگی اجتماعی بیشتر در معرض این آسیب‌ها قرار دارند. بنابراین، از گام‌های اولیه جهت استفاده مطلوب از این سرمایه ملی یعنی زنان که نقشی کاربردی در توسعه جامعه دارند، اقدام در جهت شادی آنان و برآورده کردن نیازهای روانی اجتماعی‌شان است. در پژوهش حاضر، تلاش شده تأثیر سرمایه‌های اجتماعی و عوامل اقتصادی بر شادی در زنان تهران بررسی شود.

از آنجا که مطابق پژوهش‌های انجام گرفته حول عوامل مؤثر بر شادابی اجتماعی مشخص شده که هر چه میزان بهره‌مندی افراد یک جامعه از شاخص‌های سرمایه اجتماعی بیشتر باشد، سطح شادابی اجتماعی آن جامعه نیز افزایش می‌یابد و کاهش شاخص‌های عمده سرمایه اجتماعی در جامعه به‌ویژه در سال‌های اخیر، موجبات کاهش شادابی اجتماعی در جامعه ایرانی را فراهم ساخته است منطبق است با نتایج (Sharifzadeh, 2017)، لذا توجه به شادابی اجتماعی شهروندان برای رسیدن به جامعه‌ای سالم و پویا و توسعه‌یافته ضروری است و برنامه‌ریزان جوامع در حال توسعه باید تلاش کنند تا میزان شادابی اجتماعی افراد جامعه خود را ارتقا بخشند. بنابراین توجه به پدیده‌های اجتماعی که به پیشرفت و افزایش شادابی کمک می‌کند، امری الزامی است. در حقیقت شادابی اجتماعی و سرمایه‌های اجتماعی شامل

عناصر متعددی است که در کنار یکدیگر نشان می‌دهند چگونه و در چه درجه‌ای افراد در زندگی اجتماعی خود خوب عمل می‌کنند. بنابراین پرداختن به این مسأله مهم به نظر می‌رسد و در نتیجه با توجه به اهمیت و ضرورت احساس شادابی، پژوهش حاضر به بررسی این پدیده پرداخت و از آنجا که شادابی اجتماعی زنان تأثیر مهمی بر سلامت کودکان، خانواده، جامعه و محیط زیست دارد و این قشر فعال و سرنوشت‌ساز، اولین مراقبین سلامت خانواده و جامعه هستند؛ بر این اساس آموزش و فرهنگ از طریق سلامت زنان توسعه می‌یابد و زنان دریافت‌کنندگان و هم‌ارائه‌دهندگان اصلی مراقبت‌ها در نظام سلامت هستند هم‌راستا است با نتایج (Ahmadi & et. al, 2008). از این‌رو توجه و مشخص نمودن سلامت روان زنان برای جلوگیری و حل بسیاری از معضلات و مشکلات خانواده ضروریست.

شادابی اجتماعی یکی از مؤلفه‌های مهم رفاه اجتماعی به شمار می‌رود که با پیدایش نظریه‌های جدید در توسعه و تأکید بر توسعه انسانی با محوریت سلامت به‌عنوان یک مقوله محوری در سیاست‌گذاری‌های عمومی و رفاهی پدیدار شده است.

اگر جامعه‌ای می‌خواهد توسعه و پیشرفت کند و به آرمان‌های انسانی خود برسد، لازمه آن داشتن شهروندانی شاداب است و زمانی می‌توان به کمال شادابی اجتماعی رسید که تمامی آحاد مردم شاداب باشند. با جامعه شاداب می‌توان به اهداف مهم در حوزه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی فرهنگی دست یافت و تصمیم‌گیران جامعه همواره می‌توانند از آن به‌عنوان مهم‌ترین و مؤثرترین شاخص‌های اجتماعی در گسترش احساس رضایت عمومی از زندگی، بسط تعاملات اجتماعی سازنده، رشد اعتماد عمومی و مشارکت همه‌جانبه اجتماعی به شمار می‌رود، هم‌راستا با پژوهش‌های (Hosseini & et. al, 2009) و (Faraji & et. al, 2013). به نظر می‌رسد احساس شادابی از یک‌سو انسان‌ها را برای زندگی بهتر و بازدهی بیشتر آماده می‌کند و از سوی دیگر به دلیل ویژگی مسری بودن آن، وابستگی‌های فرد را با محیط گسترده می‌کند. از این‌رو مادامی که شهروندان احساس شادابی کنند، همواره در خدمت به شهر و افراد جامعه اهتمام بیشتری می‌ورزند، از این منظر نقش شادابی در زندگی افراد به حدی مهم است که متفکر اجتماعی «راسکین»^۱ بر این نکته تأکید می‌ورزد که

^۱ Raskin

ثروتمندترین کشور، کشوری است که بیشترین افراد شاداب را زیر بال خود داشته باشد، منطبق است با نتایج (Tamizifar & et. al, 2015:63).

آنچه از فحوای متون، اسناد و کتب تاریخی بر می‌آید این است که شادابی اجتماعی افراد اهمیت وافری در فرهنگ و زندگی مردمان ایران پیش از اسلام داشته است و منابع موجود حاکی از آن است که ایرانیان از گذشته‌های دور بر اهمیت شادابی در زندگی فردی و اجتماعی واقف بودند.

مری بوریس در توصیف ایران پیش از اسلام می‌گوید: در روزگاران کهن، ایران سرزمین شادابی و عبادت بود. در آیین زرتشت نیز شادابی از واجبات دینی بوده و اندوه از وجوه مشخصه اهریمن به شمار می‌آمده است؛ همچنین متون و منابع متعدد نشان می‌دهند که ایرانیان جشن‌های بسیاری داشته‌اند.

گزارش جهانی شادابی، هر سال از سوی پژوهشگران سازمان ملل منتشر می‌شود. در گزارشی که فروردین سال ۱۳۹۸ توسط سازمان ملل منتشر شد شش متغیر سرانه تولید ناخالص داخلی، حمایت اجتماعی، امید به زندگی سالم در بدو تولد، آزادی در انتخاب‌های زندگی، فعالیت‌های خیرخواهانه و ادراک و شیوه مقابله با فساد به‌عنوان مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر شادابی عمومی در کشورهای مختلف در نظر گرفته شده بودند.

در این گزارش ایران در جدول بررسی میزان شادابی در سال ۲۰۱۶ در رتبه ۱۰۵ قرار داشت که در مقایسه با سال ۲۰۱۵، پنج پله بالاتر آمده و بهتر شده بود، اما سال ۲۰۱۹ نسبت به سال ۲۰۱۶ رتبه مذکور ۱۲ پله سقوط کرده است. با توجه به این گزارش‌ها برای افزایش شادابی اجتماعی در جامعه ایران باید برنامه‌ریزی مناسب انجام شود تا هم از بروز مشکلات ناشی از افسردگی پیشگیری شود و هم به توسعه‌یافتگی کشور کمک شود. نتایج حاصل از این تحقیق بیانگر رابطه مستقیم سرمایه اجتماعی و شادابی اجتماعی است. لذا با افزایش میزان سرمایه اجتماعی، شادابی اجتماعی نیز روند صعودی دارد. همچنین نتایج بدست آمده از بررسی تأثیر مولفه‌های سرمایه اجتماعی (اعتماد، انسجام و مشارکت) نیز تأیید کننده وجود این رابطه مستقیم هستند.

در کل این پژوهش از دو جنبه نظری و کاربردی حائز اهمیت است: در بعد نظری مؤلفه‌های پژوهش حاضر همچون سایر مؤلفه‌های اساسی در حوزه اجتماعی، آزمون پاره‌ای از نظریه‌های اجتماعی است که به‌طور صریح و یا تلویحی به تبیین شادابی اجتماعی زنان می‌پردازد و موجب بسط شناخت منظم رشته جامعه‌شناسی می‌شود؛ و در بعد کاربردی هم

مطالعه علمی دقیق و مداوم موضوع این پژوهش، به‌ویژه در سطح ملی می‌تواند توجه اهل اندیشه را به میزان شادابی در میان زنان و عوامل مرتبط با آن یعنی عوامل ایجاد کننده که همان سرمایه اجتماعی می‌باشد جلب نموده و به برنامه‌ریزان اجتماعی و فرهنگی در انتخاب سیاست‌های مناسب در زمینه شادابی اجتماعی زنان کمک می‌کند. در مجموع، از نتایج این پژوهش می‌شود در عمل (سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی) هم سود جست.

References:

Ahmadi, B. (2018). "The Health Profile of Women", Vol. 1, Publications of the Women's Social and Cultural Council. (Persain).

Ahmadi, B.; Farzadi, F.; Shariati, B.; Ali Mohamadian, M.; Mohammad, K. (2006). "Longer life expectancy and smaller elderly population in Iranian women: an explanation", Journal of school of public health and institute of public health research, 2 (4), 27-35. (Persain).

Amini Rarani, M.; Mousavi, M.; Rafiei, H. (2014). "The Relationship between Social Capital and Social Health in Iran", Social Welfare, 11(42), 203-228. (Persain).

Amirmazaheri, A. M.; Fakharian, M. (2016). "The Role of Social Capital in Youth Happiness (Case Study of Students of the Faculty of Psychology and Social Sciences, Central Tehran)", Sociological Studies. Year 9, Issue 33, Winter 2016. pp. 7-24. (Persain).

Argayel, B. (2021). "Relationship between Social Skills and Happiness: Differences by Gender", Int. J. Environ. Res. Public Health 2021, 18, 7929.

Azadeh, M. A.; Tafteh, M. (2015). "Exclusionary sources, social exclusion and the feeling of happiness of female heads of households", Women in Development and Politics, 13(3), 335-356. (Persain).

Azkiya, M.; Ghaffari, Gh. (2014). Rural Development with an Emphasis on the Rural Society of Iran, Tehran: Ney Publishing. (Persain).

Calderon Gomez, D. (2021). "The third digital divide and Bourdieu: Bidirectional conversion of economic, cultural, and social capital to (and from) digital capital among young people in Madrid", New Media & Society, 23(9), 2534-2553.

Darikundi, H., Ebrahim M. J.; M., Abedi (2016). "A study of psychological, social and economic factors affecting students' well-being from the perspective of administrators and educational instructors", Shahed University Scientific and Research Bimonthly. Year 13. Issue 21. (Persain).

Douki, S.; Heron, J.; Francomb, H. (2017). "Women's mental Health in the Muslim world: Cultural, religious, and social issues", *Journal of affective disorders*. 102 (1-3): pp 177-189.

Efeh, T.; Foushe, J. (2022). "If the GDP is up why is America down?", *The Atlantic monthly*.

Eysenck, M. (2006). *The Psychology of Happiness*, translated by Mehrdad Firouzbakht and Khashayar Beigi, Tehran, Badr Publications. (Persain).

Fraser, S. L. (2021). "Families navigating community resources: understanding and supporting Nunavimmiut families", *International Journal of Circumpolar Health*, 80(1), 1935594.

Hosseini, S.; Setareh Forouzan, A.; Amirfaryar, M. (2019). "A study of the mental health of female heads of households covered by the Tehran Welfare Organization", *Quarterly Journal of Social Research*, 2(3), 119-140. (Persain).

Ilokhani, R.; Kamranipour, M.; Gholami Javadieh, A.; Bagherizadeh, M. (2019). "Definition of Joy and Practical Strategies for Promoting Social Joy", *Behvarz Magazine*, pp. 54-58; p. 57 (Vosoughi et al., 2013: 54). (Persain).

Inglehart, R. (2018). *Cultural Transformation in an Advanced Industrial Society*, Maryam Vater, Tehran, Kavir Publications. (Persain).

Kar, J. (2019). "Happiness and Social Behavior", *Psychological Science* 30(8).

Kavaji, D. A., Karen M., Thomas A. F. (2021) "Neighborhood Physical condition and health", *American Journal of public health*, Vol. 13, No. 3, pp. 467-471.

Kondelash, M. (2022). "Predictors of Differences in Subjective Well-Being Across Nations", *Cross-Culthral Research*. No. 2: 179-152.

Kouidbakh, P., Sapsford, R & Morii, N. (2019). "Life-satisfaction in post-Soviet Russia and Ukraine", *Journal of Happiness Studies*, 1; 7(2): PP 251-287.

Naftileh, D.; Elmi, M. (2011). "Social Capital as a Factor of Social and Economic Development", *Yas Strategy Journal*, Issue 15. (Persain).

Niazi, M.; Zohreh Rezvani, S. S. Hosseinizadeh Araei, Sakhaei, A. (2011). "Meta-analysis of the relationship between social capital and happiness in Iran (Research conducted between 2011-2019)", *Scientific Journal of Welfare and Social Development Planning*, twelfth year, issue 47, summer 2021, pp. 93-134. (Persain).

Pourahmad, A.; S. H., Hatami Nejad, I., Ghasemi (2013). "Zoning of Tehran City Based on Social and Demographic Indicators of Modernity", *Urban and Regional Studies and Research*. Year 5. Issue 19. Winter. 1-18. (Persain).

Rahmani Khalili, E. (2019). "A study of the effect of social capital on social well-being in the presence of social support and religiosity variables", *Culture and Communication Studies*, Vol. 16, Issue 32. (Persain).

Safari Shali, R. (2017). *Research Plan Development Guide*, Tehran: Culture and Society Publications, Third Edition. (Persain).

Salavera, A., Deuosar, S. (2021). "Dimensions of well-being and their measurement: The SPF-IL Scale", *Social Indicators Research*, No. 73, pp. 313-353.

Sanatkah, A., Dadkhahfar, M. (2016). "The Role of Social Capital in Creating a Feeling of Happiness among Students of Kerman Azad University", *Quarterly Journal of National Studies*, 65. Year 17. Issue 1, 86-102. (Persain).

Sharifzadeh, H. S.; Mirmohammad Tabar, S. A.; Alipour, S. (2017). "A study of factors affecting social well-being in Iran", *Culture Strategy*. Issue 40: 159-180. (Persain).

Shekarbeigi, A. (2018). "In Conversation with the Service Reporter", *Women, Students' News Agency (ISNA)*. (Persain).

Tabatabai Nasab, S. M. (2010). "Investigation and analysis of sociological factors affecting activity and happiness", *Scientific Quarterly of New Approaches in Islamic Studies*. Vol. 2, Issue 3. 250-279. (Persain).

Taherian, T. (2013). "Investigating the Role of Life Satisfaction on the Level of Social Vitality", *Quarterly Journal of Sociological Studies*, Issue 10.

Tamizifar, R.; Azizi Mehr, Kh. (2015). "Investigating the Relationship between Leisure Time and Social Activity in the City of Isfahan", Year 2, Issue 6, Winter. (Persain).

Tesowa, F. (2021). "Well-Being, Social Capital and Public Policy What's New?", *The Economic Journal*, Vol. 116, Issue 510, March, pages C34-C45.

UNDP (2023). "It takes both trust and lack of mistrust: the workings of solidarity and relational signaling in contractual relationships", *Journal of Management Journal of Management and Governance*, No. 4, 11-33.

Sociological Study of the Effect of Social Capital on Women's Social Vitality (Case study: Women in Tehran)

Mahboubeh Zarrehparvar Tali¹, Feyzaollah Norouzi (Ph.D)²
Abdolreza Adhami (Ph.D)³

Abstract:

Happiness, because it is always associated with happiness, optimism, hopes and trust, can be a catalyst, an accelerating role in the development process of a society. The purpose of this research is to investigate the effects of social capital on the social vitality of women in Tehran. Its theoretical framework is integrated and two theories of risk and late modernity of Anthony Giddens and comparison theory are used. The research method is quantitative and descriptive-explanatory and cross-sectional in terms of time. The research technique is a survey and the tool is a questionnaire, using a multi-stage cluster probability sampling method, with a sample size of 384 women living in the city of Tehran, based on the three zoning of the city of Tehran: traditional, modern and in transition. , completed and evaluated. In order to analyze the data, descriptive statistics and inferential statistics and regression analysis tests were used to test the research hypotheses. The findings of the research confirm the existence of a significant relationship between social capital and social vitality with a determination coefficient of 0.233. Women living in the modern area of Tehran have the highest level of social capital. Women living in the traditional area are in the next category and the lowest level is related to the women living in the transition area. In this regard, women living in the modern area of Tehran have the highest level of social vitality. In general, 23.9 percent of the respondents had low level of social cheerfulness, 44.5 percent had average level, and 31.5 percent had high level. The social capital of 21.6 percent of the respondents was low, 46.2 percent was medium, and 31.8 percent was high.

Key Concepts: *Social Capital, Social Vitality, Comparison Theory, Tehran Women, Risk Theory and Late Modernity*

¹ PhD Student, Department of Sociology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, zarrehparvartalimahboubeh@gmail.com

² Assistant Professor, Department of Sociology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding Author), faizollah_nouroozi@yahoo.com

³ Associate Professor, Department of Sociology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, adhamiab@yahoo.com

